

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. VIII. De pensione seu portione congrua vicariis perpetuis Ecclesiarum
Parochialium assignanda, & per Parochum primitium soluenda, & ab eo
qui decimas percipit; quid circa hoc seruetur in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

Tract. de Pensionib. Ecclesiast. Cap. VII. 21

poenam generaliter non fuisset condemnatus, nec ad depositionem, sed dumtaxat ad priuationem beneficii ex causa delicti.

- 17 Attendenda etiam erat qualitas personæ, quæ excepto delicto pro quo condemnatus fuerat, erat honestæ conditionis, & in reliquis bene se gesserat: quia licet magna sit inter DD. controuersia, vtrum in taxandis alimentis quæ miserationis causa alicui conceduntur, sola habenda sit ratio puræ necessitatis, an verò etiam qualitas personæ consideranda sit: illa præualuit opinio, vt etiam personæ qualitas attendi debeat: vt copiose probat Gratian. *discept. forens. cap. 112. per tot. & cap. 586. num. 29. Quamuis non ignorem in contraria opinione fuisse Barbof. in 4. part. l. 1. ff. solut. matrim. num. 65. versic. sed prima opinio.* Sed contra Barbofam verior est opinio, quam probaui in *quæst. Ciuilib. tom. 2. cap. 146. numero 1. Gratian. discept. forens. 112. num. 6. & 586. num. 29.*
- 18 Verum, quia quæstio illa, vtrum quis habeat vnde viuere possit, reposita est in arbitrio Iudicis, teste Surdo *de aliment. tit. 7. quæst. 9. num. 9.* Ideo arbitrium inclinauit in fauorem illius Sacerdotis, qui beneficio fuerat priuatus, eo quod summa 50. scutorum illi reseruata, erat satis modica, attenta fructuum & alimentorum qualitate, & incertus erat status receptionis in domum Viri illius Nobilis; & cum Sacerdos ille tam pro vita, quam pro vestimentis & expensis infirmitatum, multò grauiores expensas esset facturus, ideo iudicauimus præstationem illam annuam non esse minuendam.
- 19 Istarum autem pensionum solutio fieri debet pro medietate in principio, & pro alia in fine anni: Rebuff. in *constit. Reg. tom. 1. de senem. prouis. in prefat. num. 105.*
- 20 Notandum secundo loco est, dum hic de Pensionibus loquimur, non comprehendimus pensiones alimentarias, quæ assignantur Clericis miserationis gratia, ne videlicet fame pereant, in terminis *cap. Odoardus, de solut. quando scilicet Clericus a re alieno grauatus recurrit ad miserabile beneficium cessionis bonorum, tunc enim illi assignanda est pensio, vt ex ea viuere possit, & ne cogatur mendicare, vel fame perire in Benincas. in tract. de pauper. quæst. 8. in 4. special. in contrahib. n. 15. Couarr. lib. 2. var.*

resol. cap. 1. num. 9. versic. quia in re: Boët. decif. 226. prope fin. versic. tamen hodie Menoch. de arbitrar. cap. 183. num. 30. † Quæ pensio debet esse libera, quia quotiescunque alicui pensio, seu annua præstatio solui debet pro alimentis, illa debet esse libera, & immunis à quibuscunque gabellis & oneribus atque collectis. Quia alimenta dantur in subsidium vitæ: l. filia tua, & ibi Bald. C. de par. potest. & ita decidit Agid. Tomar. in tract. de collect. §. subiiciunt hoc loco, n. 25. in fine columna, & n. 32. versic. secundo respondens, fol. mibi 230. & copiose comprobat Surd. in tract. de aliment. tit. 8. quæst. 91. per totam.

Et ex his inferri etiam potest ad illas pensiones, quas Rex Christianissimus assignat pauperibus militibus, qui membris mutili sunt, super quibusdam Abbatiis, Prioratibus, aut Monasteriis Regni, quos vocant, *Fratres Laicos*, seu *Oblatos*, dummodò sint pauperes non habentes aliunde quæ sibi ad vitam necessaria sunt, & verè in bello mutilati fuerint; idque non super quibuscunque Abbatiis, aut Prioratibus, sed iis dumtaxat quæ sunt Regiæ, Ducalis, vel Comitalis foundationis, electiui & conuentualibus. Quæ cum non concernant præsentem Tractatum, copiosius exponuntur apud Feuret in *tract. de Abusi. lib. 2. cap. 4. num. 39. & multis sequent. fol. 180.* de quibus etiam agit Chopin. in *tract. de dominio, lib. 3. tit. 28. † vbi dicit ab hoc onere recipiendi & alendi Oblatos huiusmodi, immunes esse PP. Carthusianos, & Cælestinos, & Cluniacenses, cum non sint electiui, sed collatiui; & onus istud Prioratibus collatiuis non imponatur: sicut nec Benedictini Claramontani huic veteranorum militum recipiendorum oneri subiiciuntur, nec mulierum Monasteria, vt ibidem Chopin. aduertit, nempe dicto tit. 8. num. 5. † Quamquam & Moniales ad recipiendam puellam pauperem cogi posse, iudicatum asserat.*

Si igitur sola pensio alimentaria ad certam summam limitata, adiudicaretur pro alimentis veterani militis mutilati, sanè immunis esset ab oneribus & subsidiis, per rationem supradictam: si verò loco alimentorum mutili, pensio seu præbenda vnus Religiosi assignatur, illa eodem iure vt debet, quo reliquæ portiones monachales. De his autem Oblatis multa videri possunt apud Lotierium & illius Scholasteri in *collect. arrest. litt. O. num. 7. & ultimo.*

C A P V T V I I I . A R G V M E N T V M .

DE pensione, seu portione congrua Vicariis perpetuis Ecclesiarum Parochialium assignanda, per Parochum primitium soluenda, & ab eo qui Decimas percipit. Et quid circa hoc obseruetur in Gallia. Vtrum hæc pensio sit immunis ab oneribus? Et vtrum diminutis fructibus beneficii portio hæc Vicarij sit minuenda.

S V M M A R I V M .

- 1 Congrua portio, seu pensio, quid sit.
- 2 Quanta debeat esse portio congrua Vicarij, Iudicio arbitrio remittitur.
- 3 Explicantur tradita in Quætionibus Beneficialibus part. 1. cap. 58. circa hanc materiam congrua portio.
- 4 Quis teneatur ad soluendam Vicario congruam portionem.
- 5 Parochus primitium potest aliqua ratione dici

patronus, cum illi competat ius nominandi Vicarium perpetuum.

- 6 De Congrua portione tractat D. Ludouicus Bellus in locis ibi allegatis.
- 7 Portio congrua non competit Secundariis, neque Vicariis amouibilibus.
- 8 Laicus qui ex privilegio percipit Decimas, tenetur ad præstationem portiois congruæ. In Gallia tamen non tenetur nisi in subsidium.
- 9 Congrua portio debet esse immunis ab omnibus oneribus, Decimis, & Collectis; tam de iure communi,

22 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

- mani, quam ex arrestis Curiarum Gallia.
- 10 Virum diminutis fructibus beneficii, Rector teneatur ad Congruam.
 - 11 Emolumenta & onera beneficii uniti spectant ad eum qui possidet beneficium principale.
 - 12 Rector non teneatur ad Congruam, si redditus beneficii principalis non sufficiunt ipsi Rectori.
 - 13 Contra, quod prius debeat provideri de alimentis Vicario quam Rectori.
 - 14 Intellige hoc verum esse, dummodo fructus beneficii sufficiant.
 - 15 Quid hac in re statutum fuerit in Concilio Tridentino.
 - 16 Quando fructus beneficii non sufficiunt, onus alendi Vicarium spectat ad Parochianos.

CONTINUANDO materiam contributionis ad Decimas Papales, vel Regias, dubitari potest utrum ille cui congrua portio seu pensio debetur, teneatur pro rata contribuere ad dictas Decimas Pontificias, aut Regias.

- 1 Pro resolutione notandum est in primis, congruam portionem, quæ improprie pensionis nomine continetur, definiri à Rebuffo in tract. de congr. portione, ut sit pensio sufficiens Clerico perpetuo in beneficio instituto, ex prouentibus illius commodè viuere non valenti, debita ab eo, qui Decimas & alios fructus Ecclesiæ percipit.
- 2 Notandum secundò, quanta debeat esse ista pensio seu portio, iudicis arbitrio remitti, qui inspecta qualitate personarum & onerum Vicario perpetuo incumbenti, illam portionem assignet, ex qua Vicarius ipse commodè viuere possit: Rebuff. in dicto tract. de Congr. quæst. 9. n. 80. Rota decif. 594. n. 1. part. 4. recent. & habetur in Concil. Trident. sess. 7. de reformat. cap. 5. 6. & 7. † Et de ista congrua portione quibus in locis tractetur, videnda sunt per Nos dicta lib. 1. quæst. benefic. cap. 58. per totum, quæ hic repetenda non sunt. Moneo tamen in eodem capite, in fine, num. 7. corrigendam esse citationem Ludouicij, vbi pro decif. 439. legendum est, 429. & in fine num. 8. legendum est, decif. 230. & sub num. 13. in citatione Seraphini, decif. 93. legendum esse, decif. 173.
- 4 Et de eadem materia congruæ portionis, adest consil. 86. D. Ludouic. Belli, vbi num. 3. dicit Congruam deberi Parocho ab Episcopo qui Decimas percipit: si verò adsit Vicarius perpetuus, deberi à Parocho primitiuo qui Decimas percipit, † qui primitiuus Parochus, etiam Patroni nomen meretur, quia præsentatio dicti Vicarij ad illum spectat: Clement. 1. de iure patronat. Bleynian. de benefic. in eis. de congr. port. num. 7. & 30. de quo iure præsentandi Vicarios perpetuos competenti illis, quorum Dignitatibus Parochiales Ecclesiæ unitæ sunt, copiose egimus cap. 187. nostrarum quæst. benefic. vol. 2. nec non etiam tractabimus cap. sequent. † Plura autem practica circa congruam portionem, videri poterunt apud D. Ludouic. Bellum consil. 115. & dicto consil. 186. nec non per Rotam dicta decif. 595. part. 4. recent.
- 7 Notandum est tertio, quod cum de congrua portione Vicariorum loquimur, intelligimus Vicarios perpetuos, non autem temporales seu amouibiles, seu secundarios: quamuis enim fieri possit ut sint duo Vicarij perpetui propter magnum numerum populi, quorum uterque Vicarij perpetui nomen obtinet; tamen quando adfunt Secundarij, illud quod ipsis soluitur, non dicitur Congrua portio, sed Sa-

larium: ex notatis per Rebuff. in tract. de congr. port. num. 18. & 19. & de illis agit D. Ludouic. Bell. consil. 87. n. 6.

Notandum est quartò, quod si Laicus ex concessione Apostolica Decimas percipiat, tenebitur ad præstationem congruæ portionis Parocho curam animarum habenti; quia cum solutio congruæ portionis sit onus Decimarum, Summus Pontifex non censetur illarum percipiendarum priuilegium Laico concessisse, nisi cum suo onere: ita decidit Rota decif. 420. num. 7. part. 1. recent. & decif. 437. num. 4. part. 3. recent. Seraphin. decif. 839. n. 3.

Quamuis in Gallia varia super hoc prolata fuerint arresta, quæ pro maiori parte ad hoc tendunt, ut laicus possidens Decimas sibi in feudum concessas, non teneatur ad solutionem congruæ portionis Parocho faciendam nisi in subsidium, videlicet deficientibus seu non sufficientibus Decimis spiritualibus, seu per Ecclesiasticos possessis: ut copiose exponit Addit. ad Louet. in Collect. arrest. liter. D. n. 8. circa medium, versic. La question, Si un Curé.

Notandum quintò, deueniendo ad quæstionis principalis decisionem, congruam portionem debere esse liberam & exemptam ab omnibus Decimis, tam Papalibus, quam Regalibus, & aliis quibuscunque Collectis; ex ratione generali per Nos superius deducta, iuxta doctrinam Surdi & aliorum, quia videlicet ista pensio seu portio datur loco alimentorum: Cæs. de Grass. decif. 4. de præbend. num. 6. quæ aliàs est decif. 115. per text. in Clement. 1. de præb. & in indiuiduo quoad Decimas Regales fuit decifum per arresta in supremis Tribunalibus Galliarum, illas non posse exigi ex congrua portione, sed illam esse liberam & exemptam: ut testatur Claudius Henrys in sua recollect. arrest. lib. 1. quæst. 24. Quod est conforme dispositioni iuris communis, & decisionibus Rotæ Romanæ, ut apud Cæs. de Grass. decif. 6. de præbend. aliàs 117. & decif. 196. num. 5. part. 2. recentior.

Notandum sextò, quod aliàs in facto dubitarum fuit circa solutionem huius congruæ portionis, utrum is qui beneficium principale obtinet, teneatur ad congruam Vicarij constituti in beneficio unito soluendam de fructibus & redditibus beneficii principalis, si redditus beneficii uniti vel nulli sint, vel minus sufficientes.

Ratio dubitandi peritur ex eo, quod beneficium unitum idem est & efficitur vnum cum eo cui unitur: Et ideo omnia emolumenta beneficii uniti acquiruntur possessori beneficii principalis: Garf. de benefic. part. 12. n. 34. ad quem autem pertinent emolumenta, ad eundem spectant onera, ut par sit ratio lucri & damni: l. secundum naturam. ff. de regul. iur.

Ideo quando fit unio, onera quæ debebantur tempore unionis, sunt perfoluenda ei, cui facta est unio: iuxta Calderin. consil. 34. in princip. Tusch. in verbo. Unio, conclus. 130. n. 25.

His non obstantibus, contrarium est concludendum: Quia possessor beneficii uniti non debet ad plus teneri propter unionem, quam teneretur si unio facta non esset; quia illa inducta ad augmentum, non debet operari diminutionem: l. legata inutiliter. ff. de adimend. legat. sed sic est, quod si beneficium unitum, esset adhuc separatim à principali, illius Rector non teneretur ad congruam Vicario præstandam, nisi usque ad concurrentiam fructuum & reddituum illius beneficii: ut probatur in cap. Monachis 12. ibi, de prouentibus Ecclesiæ, de Præbend. & in cap. extirpanda 30. §. qui vero, ibi, congruentem habeat de

Tract. de Pensionib. Ecclesiast. Cap. IX. 23

- 13 de ipsius Ecclesia prouentibus portionem. † Verum quidem est, quod in primis prouideri debet de alimentis & Congrua Vicario, quam Rectori: Rebuff. de Congr. num. 201. Surd. de aliment. tit. 1. quest. 100.
- 14 † Sed semper ex fructibus illius beneficii, cui Vicarius inferuit, praestanda sunt alimenta: Surd. in dicto tract. de aliment. tit. 1. quest. 60. num. 11. Barbof. de Iur. Ecclesiast. lib. 3. cap. 6. num. 40.
- Et super hoc adest constitutio sacri Concilii Tridentini in multis locis, nempe sess. 6. de reformat. cap. 2. sess. 7. cap. 5. & sess. 21. de reformat. cap. 4. & 6. & sess. 24. cap. 18. & sess. 25. cap. 16. sed praecipue dicta sess. 21. cap. 4. his verbis, Illis autem Sacerdotibus, qui de nouo erunt Ecclesis nouiue creatis praeficiendi, competens assignetur pensio ex fructibus ad Ecclesiam matri-

cem quomodocunque pertinentibus.

Et ex his resoluentur rationes dubitandi in contrarium allatae: quia supposita insufficientia reddituum beneficii uniti, onus alimentorum Vicarii non spectat ad Rectorem, sed ad Parochianos, qui tenentur hoc casu illi prouidere de alimentis: Rebuff. in dicto tract. de Congr. num. 94. Surd. dicto tit. 1. quest. 60. num. 2. Chopin. de sac. polit. lib. 3. tit. 4. num. 5. in margine, fol. mihi 468. Qui omnes dicunt Parochianos teneri ad alimenta, si redditus aut nulli sint, aut adeo tenuis, ut nihil aut parum Rectori remaneat: cum igitur stante insufficientia reddituum, hoc onus non ad Rectorem eiusque beneficium pertineat, sed ad Parochianos; sequitur illum ab hac petitione absolendum esse.

CAPVT IX.

ARGVMENTVM.

PORTIONEM seu pensionem annuam soluens Vicario perpetuo, ille cuius Dignitati Ecclesia Parochialis est unita, habet ius nominandi Vicarium, non obstante erectione Vicarii Temporalis in Vicarium perpetuum facta per Episcopum vigore Concilii Tridentini. Et vtrum Legatus possit huic iuri derogare; & quatenus possit, ex quibus censeatur voluisse. Et vtrum Legatus possit derogare dispositioni iuris communis.

SVMMARIVM.

- 1 Praesentatio & nominatio Vicarii perpetui spectat ad illum, cuius beneficio Parochialis est unita, si Vicario praestet annuam pensionem seu portionem de suo.
- 2 De Iure communi Vicarius Temporalis & amouibilis est instituendus, quando Parochialis Ecclesia est subiecta alteri pleno iure, tam quoad temporalia quam quoad spiritualia.
- 3 Quod ampliatur ut locum habeat tam in Ecclesiis secularibus quam Regularibus.
- 4 Perpetuitas per Episcopum ordinata in Vicaria, qua antea erat amouibilis, non potest alterare subiectionem & nominationem Vicariorum.
- 5 Per deputationem Vicarii perpetui non desinit Ecclesia esse de mensa.
- 6 Ex dispositione Concilii Tridentini concedentis Episcopo facultatem erigendi Vicarias temporales in perpetuas, non tollitur ius nominandi Vicarios competens illis, qui beneficium, cui facta est unio, possident.
- 7 Hoc procedit maxime stante Bulla S. M. Pij V. de super publicata.
- 8 Reuocatur in dubium vtrum Legatus possit derogare iuri nominandi competenti ex iure communi.
- 9 Derogatio iuris nominandi requirit specialem expressionem, quando ius illud competit ex dispositione iuris communis.
- 10 Clausula, Non obstantibus, &c. non comprehendit Statuti derogationem, si in illo detur certa forma.
- 11 Contra ius quod alicui competit vigore iuris communis, difficilior est derogatio.
- 12 Indulti nomine quid contineatur.
- 13 In quacunque derogatione stricta fieri debet interpretatio.
- 14 Explicatur articulus facultatis Legationis circa collationem beneficiorum uniuersum.

- 15 Vtrum Legatus contineatur appellatione ordinarij collatoris.

ERTVM est, ius nominandi Vicarium Parochialem, Dignitati competens, cui similis Ecclesia est unita, in quadruplici iure fundari posse. Primo, in iure communi: Secundo, in statutis Ecclesiae ab antiquissimo tempore obseruatis: Tercio, in literis Episcopalibus erectionis Vicariae perpetuae, quae antea erat amouibilis. Quarto, in Bulla Sancti. Memor. Pij V. quae incipit, Ad exequendum. Verum quia in hac materia multa diximus cap. 187. tom. 2. quest. benefic. & noua excitata fuere Dubia, cum hac materia aliqua ratione dependeat ex praestatione pensionis congruae; rationi consonum duxi aliqua hic subnectere, quae tamen submittuntur Integerrimo Rotae Romanae Iudicio, ad quam Decisio pertinet, quae propediem expectatur a R. D. Praeposito Insulano.

Quod attinet ad primum Caput, negari non potest quin ius nominandi Vicarium in dicta Ecclesia Villae Insulae, spectet ad Dominum Praepositum ratione subiectionis, cum Vicarii Parochiales eiusdem Ecclesiae sint pleno iure subiecti eidem Praeposito tam quoad temporalia quam quoad spiritualia: quia ante erectionem Vicariae temporalis in perpetuam; Praepositi deputabant Vicarios temporales & seruitores amouibiles, ex quibus arguitur subiectio omnimoda: Seraphin. decis. 1304. tum etiam quia Praepositus dabat, & dare continuauit habitationem ex propria domo, & portionem ex propriis redditibus ipsis Vicariis: Cardinal. in Clement. unic. de offic. Vicar. num. 10. in 9. quest. Glossa in Clement. Frequens, in verbo, Ad mensam, de excessib. Praetator. & ibi DD. † qua subiectione supposita, tam quoad spiritualia quam quoad temporalia, Vicarius de iure communi non perpetuus, sed temporalis instituendus erat. Abb. in cap. de Monachis, de praebend. num. 9.